

Magyar oktatáskutatók a konferenciáról

A konferenciát követően reflexiót kértünk néhány neves magyar oktatáskutatótól. Egyöntetűen dicsérték a konferencia szervezését, fontosnak tartották, hogy hazánkban rendezhettük meg, örültek a szakmai kapcsolatépítés lehetőségének és érdekesnek, gondolatébresztőnek, saját kutatásaikhoz hasznosnak ítélték az elhangzott előadásokat. Értékeléseik egy-egy elemét emelnénk ki:

BENEDEK ANDRÁS

*A BME-GTK Alkalmazott Pedagógia és Pszichológia Intézetének alapító igazgatója, a Műszaki Pedagógia Tanszék professzora, a Magyar Pedagógiai Társaság elnöke. Iram Siraj vitaindító előadásának levezető elnöke, a szakképzési hálózat műhelyén tartott előadásának címe: **A pedagógusképzés szerepe a magyar szakképzés minőségének javításában.***

A kétségtelenül jelentős és sikeres magyar szervezői közreműködés mellett a tényleges lehetőségekhez képest viszonylag mérsékelt volt a hazai neveléstudományi kutatási műhelyek részvétele, zömmel a HERA¹ tagjai jöttek el. Ezért is vethető fel egy olyan hazai „követő konferencia” szükségessége, mely visszatekintene, és – amennyiben lehetséges – szintetizálási kísérletet tenne az ECER 2015 főbb üzeneteinek és tudományos értékeinek összefoglalására, hazai ismertetésére.

FORRAY KATALIN

A PTE-BTK Romológia és Nevelésszociológia Tanszékének professor emeritája, az MTA doktora. Sharon Todd vitaindító előadásának és a társadalmi igazságosság és interkulturális oktatás hálózat Roma tanulmányi szimpóziumának levezető elnöke.

A konferencia a szervezet előző konferenciáihoz viszonyítva jelentősen nagyobb létszámú részvétellel folyt. A cigány, roma lakosság iskolázását tárgyaló szimpózium iránt jelentős volt a nemzetközi érdeklődés, annak ellenére, hogy az utolsó napon került rá sor.

HALÁSZ GÁBOR

*Az ELTE-PPK Neveléstudományi Intézetének tanára, a Felsőoktatás-menedzsment Intézeti Központ vezetője, az OFI tudományos tanácsadója. A szervezeti tanulás hálózat Átmenet mint átváltoztató tapasztalat: a szervezeti tanulás fenomenológiai megközelítése című műhelyének, valamint a felsőoktatási kutatás hálózat A tanórán kívüli tevékenységek összehasonlító elemzése: Átmenet a felsőoktatásba/ból műhelyek felkért hozzászólója. A tantervi innovációk hálózatban tartott előadásának címe: **Egy katasztrófát követő oktatási fejlesztési program implementációja Japánban.**²*

Az egyik előadás az egyetemek és iskolák közötti partnerségről szólt: egy olyan

¹ A Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete (HERA) az European Educational Research Association (EERA) tagszervezete.

² Az ebből írt tanulmány az ÚPSZ 2015/1–2-es és 3–4-es számaiban olvasható.

angliai egyetem esetét mutatta be, amely aktív szerepet játszik a pedagógusok munkavégzés melletti tanulásának a támogatásában. Egy másik ugyancsak az egyetemek és iskolák együttműködésével kapcsolatos: itt egy egyetem olyan eszközöket dolgozott ki és adott a pedagógusok kezébe, amelyek segítségével jobban megérhetik azt, hogyan tanulnak a tanulók. A konferencia egyik üzenete számomra az, hogy egyre több olyan értékes és releváns kutatás létezik, amely az iskolákban dolgozó, gyakran a saját gyakorlatukba ágyazott kutatásokat is végző pedagógusok, és az egyetemeken főhivatású kutatóként dolgozó munkatársak szoros együttműködésében valósul meg, és amelyek célja az iskolai tanulás és tanítás eredményességének közvetlen javítása.

KÁRPÁTI ANDREA

*Az ELTE-TTK Multimédiapedagógiai és Oktatástechnológiai Központjának vezetője, az MTA doktora. A művészetpedagógiai hálózat műhelyén tartott előadásának címe: **A vizuális kultúra tanulói közösségei – az egyéni és közösségi kreatív gyakorlat szinergiája felé.***

Egy frissen alakult EERA-s művészetpedagógiai hálózathoz csatlakozhattam a kamaszok és fiatal felnőttek vizuális nyelvét vizsgáló, nemzetközi kutatócsoportunkkal (Vizuális Tanuló Közösségek Kutatócsoportja) együtt. A vizuális képességek kutatóinak kevés találkozóhelye van, hiszen az esztétikai neveléssel foglalkozó szervezetek konferenciáin főként pedagógiai projekteket mutatnak be, legtöbbször hatásvizsgálat nélkül, a projekt szerzőjének lelkes előadásában. Lépésünk ezért is fontos esemény, hiszen a két kutatói hálózat, egymást kiegészítő fókuszával, együtt adhat inspirációt a vizuális képességek kutatásának interdiszciplináris megközelítéséhez.

KOZMA TAMÁS

*A Debreceni Egyetem Felsőoktatási K+F Központjának ny. egyetemi tanára, az OFI senior kutatója, az MTA doktora. Az ECER-en tartott vitaindító előadásának címe: **A tanulás szerepe a politikai változásokban.** A közép-európai kerekasztal résztvevője, a felsőoktatási kutatási hálózat Értékelési gyakorlatok, illetve Reformok és az egyetemi dolgozók műhelyének levezető elnöke.*

Az ECER 2015 konferenciának volt két elég fontos, nagyon jellemző, ám a résztvevők számára alig látható vagy nem is értelmezhető mozzanata.

Az egyik a migrációs probléma volt. Bár a bevándorlók beözönléséről a déli határon mi már hónapok óta hallottunk, ismertük, a közel-keleti bevándorlási hullám épp akkor kulminált, amikor a konferencia résztvevői Budapestre készültek vagy már meg is érkeztek. Nem sokkal tudtak többet vagy kevesebbet, mint mi, magyarországiak, hisz egyikünk sem járt a déli határon, jobbra ugyanabból a média-megjelenítésből tájékozódunk mi is. Szeptember első hetében a többség úgy vélte – hazaiak és külföldiek egyaránt –, hogy a magyar kormány félrekezeli a kérdést, és érzéketlenül bánik a menedékkérőkkel. S ha már Budapesten járunk, tájékozódjunk első kézből, lehetőleg maguktól a migránsoktól(!). A hazai szervezőbizottságot meghökkentette a kérdés. Mi is megosztottak voltunk (már akik ráértünk ezzel, nem pedig az érkeztetéssel, regisztrációval, terembiztosítással foglalkozni). Migránsokat ugyan nem találtunk, akik vállalkoztak volna a konferencia tájékoztatására, de segélyszervezeteket igen. Az egyik fogadóórát tartott volna a Keleti pályaudvar tranzitónájában, a másik a nyitó ünnepségen lépett volna föl. A hír, hogy az *European Educational Research Journal* nyílt szerkesztőbizottsági ülésén a meghirdetett napirend helyett a magyarországi helyzettel kíván foglalkoz-

ni, sokakat fölzaklatott. Minden érdeklődő és érintett feszülten várta a csütörtökre szervezett ülést. Szerencse, hogy a program az eredetileg elképzelt formában addigra okafogyottá vált – a migránsok maguk oldották fel a feszültséget azzal, hogy addigra elutaztak.

A másik feszültséget az egyetem hallgatói okozták, akik épp a konferencia ideje alatt akarták megszállni a főépületet. A kertészeti karok hallgatói – akiket nyilván kevésbé érdekelt az ECER konferencia, mint a Gödöllőhöz csatolásuk híre – megjelentek a Fővám téri épületben, hogy demonstrációként „elfoglalják” az egyetemet. Meghökkenve tapasztalták, hogy a tanév még nem kezdődött el, és egy csomó angolul beszélő, javakorabeli „felnőtt” fogadja őket a tantermekben. Így aztán zavarodottságukban lemondtak a demonstrációról – másutt megtartották – és elvonultak. Persze a konferencia résztvevői sem értették, hogy mi történik, a szervezők pedig nem is akarták túlmagyarázni a dolgot. Ha volt csalódás a résztvevők részéről – habár a szervezők nem értesültek ilyesmiről –, csak az elmaradt izgalmak csalódása lehetett.

PUSZTAI GABRIELLA

A Debreceni Egyetem Neveléstudományi Intézetének tanára, az MTA doktora. A felsőoktatási kutatás hálózat Az egyházak szerepvállalása négy közép-kelet-európai ország felsőoktatásában *műhelyének vezető elnöke, előadásának címe: Egyházi felsőoktatás és pedagógusképzési felbírás.*

Az ECER konferenciasorozat rendszeres résztvevőjeként fantasztikus és ragyogóan kiaknázott lehetőségnek tartom, hogy ezúttal Magyarország adott otthont a rendezvénynek. A bejelentkezők számán

látszott, hogy Közép-Európa szívében van létjogosultsága álmodásunknak a tudományos élet központjává válásról.

VASS VILMOS

A komáromi Selye János Egyetem és a Budapesti Metropolitan Egyetem docense, a tantervfejlesztési hálózat **A tanulás- és tanulóközpontú kurrikulum magyar nézőpontból műhelyének vezető elnöke, melyben hasonló címmel tartott előadást.**

A nemzetközi trendek és folyamatok megismerése mellett az ECER konferencia kitűnő lehetőséget biztosít a hazai neveléstudományi kutatók számára, hogy egyrészt a saját kutatásaik számára hasznos visszajelzéseket kapjanak, másrészt alkotó részeseivé váljanak egy-egy nemzetközi kutatói hálózatnak. Ez utóbbi valójában egy olyan dinamikus fejlődő neveléstudomány képe, amelyben a hazai aktív részvételnek, kollaboratív tanulásnak, a szakmai viták átélésének hihetetlen jelentősége van.

A hazai tanterveméleti összehasonlító kutatások szempontjából elsődlegesen az ausztráliai, a finn és a skóciai tartalmi szabályozási rendszer bemutatása, utóbbi kettő esetében egy-egy szempont alapján történő elemzése hordozott jelentős hozzáadott értéket. Ezzel összefüggésben a téma szempontjából releváns network munkájába mindenképpen szeretnék részt venni. A tanterveméleti trendek és a curriculumfejlesztés egy-egy jó gyakorlatról számos érdekes előadást hallgattam, amelyek nem pusztán a tudásomat gazdagították, hanem jelentős mértékben a felsőoktatási tanítást és a kutató+fejlesztő munkámat is gazdagították.

„TUDÁS – HATALOM” – SAJTÓFOTÓ A HATVANAS ÉVEKBŐL
Évnyitó a József Artila Általános Iskolában – Az I. osztályosok megkapják az első tankönyveket.